

ענן במכנסים

מרוסית: יפים ריננברג

איך לכתוב על מיאקובסקי? לספר שנולד בגאורגיה, עבר למוסקבה, היה פעיל במפלגה הקומוניסטית מגיל 15, נעצר פעמים רבות ולא הוגלה עקב גילו הצעיר, התחיל לקרוא ולכתוב שירה בכלא, למד אמנות, סולק מהלימודים בגלל פרסום שירה פוליטית, תמך במהפכה הקומוניסטית, צייר בשירותה אלפי כרזות, היה מחזאי, שחקן, פרזאיקון, היה גיבור מייצג לדור שלם של אמנים ומשוררים ברוסיה ובעולם, ניהל פרשיות אהבים רבות ונפתלות והתאבד בירה בלב בגיל 37? לספר שאת מוחו תרם למדע?

מה כתבתי? האם זה מיאקובסקי? קצת. זו מין צלילית מיתית-עובדתית של האיש שהיה מיתוס בחייו, התגלמות הרוע בעיני שונאיו, האדם החדש בעיני מעריציו. סיפור חייו מרתק. סיפור חייו אחרי מותו — מרתק לא פחות. סטלין הפך את מיאקובסקי לחלק מהקומוניזם, למשורר הקדוש של הדת האדומה. כל ילד סובייטי למד את ה"שיר על הדרכון הסובייטי" ואת "מה זה טוב ומה זה רע". מיאקובסקי, המשורר הפרוע ושובר המוסכמות, הפך למייצג רשמי של הממסד. לחומר לימוד. אין דרך טובה יותר להרוג משורר מאשר להקריא אותו בטקסי בית ספר. מיאקובסקי, שבחייו גייס את עצמו למפלגה וכתב כי "דרכתי על גרון שירת", הוצא מקברו וגויס שוב.

מה כתבתי? הרי גם זה לא מיאקובסקי. זהו סיפורה של תרבות ברית המועצות, סיפור שמיאקובסקי הוא אחד מגיבוריה-קורבנותיה הרבים מספור. אבל זה לא מיאקובסקי. איך אתאר את מיאקובסקי לאדם זר? איך אתרגם אותו? איך אעביר את הרטט המלהיב שעובר בי לשמע שמו?

שורותיו של מיאקובסקי הן מהדברים המוקדמים ביותר שאני זוכר. לא מילים. שורות. מבנים קצביים.

טטטט

טטט

טטט!

טטט טטט טטטט

טטט

טטט

טטט

טטט

טטט טטט טטטט

אני זוכר את קולו הנלהב, העולה והמהדהד של סבא שלי מטפס על המדרגות הללו של שירת מיאקובסקי. אני זוכר את עצמי מנסה לטפס עליהן ומרגיש איך החזה מתרחב ואיך אוחזת בי תחושה של מעוף ועוצמה ו... כאב מפלח. פתאום. או צחוק. או דמעה. והכל מפתיע. קריאה במיאקובסקי היא כמו דהירה ברכבת הרים, שפסיה עשויים מעצבים וקרונותיה לבבות. מאה שנה אחרי שנכתבה הפואמה "ענן במכנסיים", היא עדיין מפתיעה, מצמררת, טרייה, גסה, חדשה, וירטואוזית, כואבת. מיאקובסקי זה, של שירתו המוקדמת, הוא שילוב מדהים של מבנים מקצביים ייחודיים ווירטואוזיים, חריזה מפתיעה להדהים ומגוונת להפליא, גודש דימויים פנומנלי פֶּר סנטימטר טקסט, וכל זה חי. חי לגמרי. חי. איך להסביר את זה?

מה כתבתי? למה למרות כל הסופרלטיבים אני מרגיש שאיני עושה צדק עם דמותו? אולי מפני שדמותו שלו, כפי שהיא נשפכת משירתו הגואה על גדותיה, היא דמות עצומת ממדים? הרי הוא מופיע בשירתו כגיבור ומשיח וכיקום כולו. מיאקובסקי היה אדם גדול מאוד, פיזית. ושירתו הגדילה אותו לממדי אדם המארח את השמש. ואולי זה מיאקובסקי: משורר שהיקום צר מלהכיל את שירתו.

כך אני רוצה לכתוב עליו. כן, אני מתעלם לחלוטין מתמיכתו המופגנת במשטר המדמם והנורא שלו. לא מעניינים אותי יחסיו האישיים עם נשים, הפחד שלו מחיידקים, לא מעניינים אותי. את האוטוביוגרפיה שלו התחיל מיאקובסקי כך: "אני – משורר. זה מה שמעניין בי. על זה אני כותב."

...ובכל זאת... המשורר הוא לא רק משורר. הוא גם קוראיו. כשסבא שלי דעך לקראת מותו, כאן בישראל, המילים האחרונות שבהן תקשר איתי היו מילות שירתו של מיאקובסקי. ואולי זה מיאקובסקי – מילים ומקצבים שנחרטים בראש, באופן שגם הגירה ודמנציה לא יצליחו למחוק אותן.

את התרגום הזה של ה"ענן במכנסיים" – הפואמה הגדולה הראשונה של מיאקובסקי, אני רוצה להקדיש לסבי, אדוארד שקולניק, שהדביק אותי בקסם מקצביו.

י"ר

הקדמה

אֲנִי לֹא מֵאֲמִין בְּקִיּוֹם הָרִיבֵּירָה!

שׁוֹב אֲנִי מִשׁוֹרֵר שִׁירָה
לְגִבְרִים – דְּהוּיִים כְּזֹרַע,
לְנָשִׁים נְדוּשׁוֹת כְּמוֹ אֲמָרָה.

1

נִרְאָה לָכֶם שְׂכָאן הַזֶּה הַמְּלִרְיָה?
זֶה קֶרֶה.
קֶרֶה בְּאוֹדֶסָה.

אָבּוֹא בְּאַרְבַּע, אֲמָרָה מְרִיָּה.
שְׁמוֹנָה.
תִּשְׁעָ.
עֶשֶׂר.

נֶס הָעֶרֶב
מִן הַחֲלוֹן
אֵימַת הַלֵּיל,

חֲרָפִית,
רוּחַשֶׁת.
בְּעֶרְפִי הַכְּפוּף מִצְחָקֶת בְּרֵן
הַנִּבְרָשֶׁת.

אֲנִי עֹכֶשׁוּ – כְּמוֹ אֶבֶן נוֹשֶׁמֶת.
סִלַּע עֲצוֹם, בּוֹכָה, נִשְׁפָּף
סִלַּע
מֶה לָּךְ?
עַל מֶה כָּבֵר אֶבֶן כְּזוֹ חוֹלְמֶת?
חוֹלְמֶת עַל הָרֵבָה כָּל כָּךְ!

דַּעֲתֶכֶם,

הַמִּפְנִטוֹת עַל מַח רְפוּי וְרוּטִט
כְּמִלְצֵר כְּרִסְתָּנִי הַנֶּרְדֵּם עַל מוֹשָׁב מִשְׁמָן,
כֵּן אוֹתָהּ, אֶקְנִיטֵר בְּסִמְרִטוֹת הַלֵּב הַשּׁוֹתֵת
אֶתִּלְגֵּלֵג לְרוּיָה, חֲמִצְתִּי וְחִצְפֵּן.

אֵין בְּנִשְׁמָתִי אֵף שְׁעֶרֶת שִׁיבָה,
רְחִמִים שֶׁל זְקֵנִים בָּה – אֵין!
מַחְרִישׁ בְּקוֹלִי אֶת בְּאִי עוֹלָם.
יְפָה, גְּבוּהָ,
בֵּן עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם.

עֲדִינִים שְׁלִי!
אַתֶּם אוֹהֲבִים עַל כְּנוֹר.
גְּסִי הָרוּחַ – עַל מִצְלָתִים.
הַתּוֹכְלוֹ כְּמוֹנִי לְקַלֵּף תַּעֲזוֹר?
לְהַפֵּךְ אֶת עוֹרְכֶם – כָּל כָּלוֹ לִשְׁפָתִים!

אֲזִי בּוֹאוּ לְלַמֵּד כְּבָר!
בּוֹאִי, חוֹשֶׁפֶת,
בּוֹאִי מִלְּאֲכִית מְהֻנָּת כְּמוֹ גְּבוּל,
בּוֹאִי גַם אֹת, רְגוּעָה כְּמוֹ שְׁפִית,
דִּפְדְּפִי בְּשִׁפְתִּי כְּמוֹ בְּסִפֵּר בְּשׁוּל.

אִם תִּרְצוּ –
אֶתְפַּרַע כְּכֹלֵב מְטָרָה,
אֶת גּוֹנֵי אֲשֵׁנָה כְּשָׂמִים!
אִם תִּרְצוּ –
אֶתְעַדֵּן עַד לֹא רֵבָה.
לֹא גָבֵר – עָנָן בְּמִכְנָסִים.

ולא עוזר לְדַעַת
שְׁגוּף פִּלְדָּה לָךְ
שֶׁלִּבְבִּי צוֹנֵן וּנְחָשִׁי
רוֹצֵה אֶת קוֹלְךָ בְּכָל לֵילָה
לְטַמֵּן בְּרֻכּוֹת
הַנְּשִׁית.

כָּל הַטְּפוֹת בַּחֲלוֹן שְׁלִי
יַחַד
צוֹחוֹת כְּמוֹ חַיֹּת אָדָם,
כִּן מִיֵּלֶל צָבָא הַגִּרְגּוּלִים
עַל גַּג כְּנִסִּית נוֹטְרָדָם.

עֲכָשׁוּ
עֲנָקִי
מִתְגַּבֵּן בַּחֲלוֹן
מִמֶּס אֶת זְכוּכִית הַחֲלוֹן בְּמַצָּחִי,
תְּבוֹא אֶהְבֶּה אוֹ לֹא?
וְאִיזוֹ
תַּהִיָּה: קִטְנֻטָּה? עֲנָקִית?
אִיךָ עֲנָקִית לְגוֹף כֹּה צְמוּק?
בְּטַח תַּהִיָּה קִטְנֻטָּה,
מִין אֶהְאֶהְבּוֹנֵצִיק
נִבְהֵלֶת מַצְפִּירֵת הַמְּכוֹנִיּוֹת
אוֹהֶבֶת פְּעֻמוֹנֵצִ'יק.

יִמַּח זְכְרֶךָ
לֹא יִסְפִּיק בְּשִׁבִּילְךָ שׁוֹם דְּבָר?
הִפֵּה, כְּבֵר קְרוֹעַ מֵרֵב צַעֲקוֹת.
שׁוֹמֵעַ.
שֶׁקֶט
כְּחוֹלָה מִבְּגָר,
קוֹפֵץ לוֹ עֵצָב
מִמֻּטָּתוֹ.
תַּחֲלָה מִתְהַלֵּךְ,
קִמְעָה קִמְעָה,
וְאִזּוֹ מִתְרוֹצֵץ
תִּזְזִיתִי, קְלוּשׁ.
עֲכָשׁוּ זֶה הוּא וְעוֹד אֶרְבָּעָה,
מִשְׁתוֹלְלִים בְּמִקְצָב שֶׁל יָאוּשׁ.

מִמֻּתִּין וּמִמֻּתִּין
פָּנִי בְּפָנָיו
שֶׁל גֶּשֶׁם זָקֵן וְיָגַע,
זָב,
אֶת מִי הַנִּחְשׁוֹל הַנִּשְׁכָּר עַל הָעִיר לְרִסְיָהּ.
לֵילָה נִמְהָר וּמָר
בְּסִכִּין
שֶׁסָּף אוֹתָהּ.
נִלְכְּדָה!

הַלֵּילָה בַּחֲדָר עוֹכֵר וְהוֹלָךְ.
עֵינֵי הַכְּבֵדָה בְּעוֹכְרוֹ טוֹבְעָת.
חוֹרְקוֹת הַדִּלְתוֹת בְּמָלוֹן הַדּוֹעָה,
כְּאֵלוֹ נוֹקְשׁוֹת כָּל שָׁנָיו בְּרַעַד.

נִפְלָה הַשְּׁעָה – תִּרְיָסָר,
כְּמוֹ רֹאשׁ מִגְרָדוֹם מְלֵא מָדִי.

נִכְנָסֶת,

מַחְדָּדֶת כְּמוֹ "הָא לָךְ",

חֹפֶנֶת כַּפֶּת תַּחֲרָה

אֲמַרְתִּי: "רַק שֶׁתִּדַּע לָךְ,

אֲנִי מֵתַחַתֶּנֶת מֵאֲחֵר."

בְּבִקְשָׁה לָךְ.

זֶה כָּלוּם.

אֶסְתַּדֵּר.

תִּרְאִי אֵיךְ אֲנִי שָׁקֵט.

כְּמוֹ דֹפֵק

בְּגוֹף שֶׁל מֵת.

זוֹכֶרֶת?

אֲמַרְתִּי לִי תָמִיד

ג'ק לונדון

לְחִיּוֹת

לְחֶשֶׁק

לְאֵהָב

וְאֲנִי רַק רֵאִיתִי

שְׂאֵת הַג'וֹקוֹנֵדָה,

אוֹתָךְ חִיבִים לִגְנוֹב.

אֲזַ גְּנוֹבוּ לִי.

בַּשָּׂדֶה הַחֶשֶׁק שׁוֹב אָנוּעַ

אֲאִיר בְּאֲשֵׁי עֵקוּלִי גְבוֹת

אֲזַ מָה!

גַּם בֵּית שְׂרוּף כִּידוּעַ

נוֹתֵן קוֹרֵת גַּג לְדָרִי אֲשַׁפְתוֹת.

צוֹחֶקֶת?

"יֵשׁ יוֹתֵר שְׁקָלִים בְּתוֹךְ בִּיסִיָּה

שֶׁל קִבְצָנִית, מִסֵּךְ הַשְּׁגֵעוֹנוֹת שֶׁבְּלִבָּהּ".

זְכָרִי! חֲרָבָה פּוֹמֶפִּיָּה

כְּשֶׁהוֹזוּב הִתְעַצְבֵּן כְּהִלָּכָה.

הִי!

רְבוּתִי!

הִגִּידוּ לִי,

חֹבְבֵי אֶסּוֹנוֹת וּזְנוּעוֹת

אֶת אֵימַת הָאֵימוֹת רֵאִיתֶם כְּבָר?

אֶת פָּנָי

כְּאֶשֶׁר

הֵן שְׁלוֹוֹת.

ה"אֲנִי" שְׁלִי

כְּבָר

קוֹטֵן עָלַי

מִיִּשְׁהוּ מֵתוֹכִי פוֹרֵץ כְּבָר קִדְיָמָה

הֲלוֹ!

מִי מְדַבֵּר

אֲמָא?

אֲמָא!

הֵבֵן שְׁלֹךְ בִּיפִי שֶׁל חֲלִי!

אֲמָא!

בָּלֵב יִלְדָה מִשְׁתוֹלֶלֶת שְׂרָפָה.

לְאַחֲיוֹתִי לְיוֹדָה וְאוֹלָיָה

תֹּאמְרִי: אֵין לוֹ יוֹתֵר תִּקְוָה.

כָּל מָלָה

כָּל בְּדִיחָה עוֹלָצֶת

שֶׁנִּפְלֶטֶת מִפִּי הַמְרַעֵב,

כְּמוֹ זוֹנָה עֲרֻמָּה שֶׁקּוֹפֶצֶת

מִבֵּית הַזְנוּנוֹת הַנִּשְׂרָף.

רַחֲרָחוּ עֲכָשׁוּ –

רִיחַ עַל הָאֵשׁ!

הִגִּיעוּ כָּל מִינֵי.

נוצצים,

בקסדות.

אסור מגפיים!

למכבי האש

תאמרו: לב בוער מכבים בנשיקות.

לבד!

חביות בעיני הדומעות אמלא.

תנו להשען על הצלעות.

אמלט! אמלט! אמלט! אמלט! אמלט!

התמוטטו.

לא נמלטים מלכבות.

פרצופי השרוף מוציא

מסדקי הפה

נשיקנת מגחלת צומחת לפל ואל על

אמא!

התלקחה כנסית הלב.

לזמר אני לא מסגל.

בגלגלת: רק מלים ומספרים

כמו גופות

של ילדים אחרי פוגרום.

כמו הפחד

שמשך והרים

את ידי ה"לויטניה" למרום.

לעיר הרועדת

בהם דירותיה,

שחר בן מאה עינים נכנס

כובש.

אל הנצח אצרח:

שומע?

הנני עולה באש.

2

לי ההלל!

הללו כי אתרומם.

את כל מה שעשוי כבר

שם בקבר.

שום דבר

לא ארצה לקרא לעולם.

ספר?

מה ספר!

פעם חשבת,

נעשה הספר כך:

בא משורר

פותר פה כזה,

ושר לו מיד הזמיר המברך –

וזהו זה!

אך ידוע לי מזמן

עד ששיר ימצא סדק

רק אפסע עד תתיבל בפסיעותי רגלי

ובסחי לבבי, יתבחבש באי חשק

דג המקרל של הדמיונות שלי.

בעוד מרתיחים עד דק ומחרזים עד זב

מזמירים ואהבות, מרקחת כלשהי

מתפתל בכאבו ללא קול הרחוב

אין לו לשון לבטא את הקשי.

כמגדל בבל את ערינו

לגבה נבנה, בגאון!

האל

ימוטט בתינו,

ויפץ

שפה ולשון.

באלמותו הרחוב קרוע.

מגרונו צרחה נגרת.

וְחָד כָּל כֶּף כָּאֵב הַלֵּעַ הַפְּצוּעַ
מִתְרַכֶּת הַכְּרֻרוֹת עַל הַגְּרוּגֶרֶת.

מְדַרְכּוּ אֶת הַחֲזָה שְׁלוֹ.

עַדִּיף שִׁחְפֶּת.

סָגַר הוּטַל עַל הָעִיר מִשְׁמַיִם.

וְהִנֵּה

סוּף כָּל סוּף!

לִכְכֹּר הַתְּנוּעָה נִשְׁפָּכֶת,

דוֹחֶפֶת אֶת סֵף הַמִּקְדָּשׁ לְשׁוּלַיִם,

חֲשֹׁבֶתִי:

בֵּין מְלֹאכֵי מִקְהֵלוֹת רָקִיעַ

אֵל צְבָאוֹת יִתְנַקֵּם בְּכָל!

אֵף הָרָחוֹב הַתִּישֵׁב וְהוֹדִיעַ:

"הוֹלְכִים לְזָלֵל!"

אֶת כָּל פְּנֵי הָעִיר אֶפְרוּ קְרוּפִּים וְהַקְרוּפִּיקִים:

גְּבוֹת מוֹרְמוֹת חֵד!

אֵף בִּפֶּה

הַמְּלִים הַגּוֹעֹעוֹת הַתִּפְרָקוּ עַד כִּי

נֹתְרוֹת חֵיוֹת רַק שְׁתִּים

"חֲרָא"

וְעוֹד אֵיזָה מִשְׁהוּ

אוּלֵי "מַחֲבֵת".

בְּכִכִּי

סְפוּגִים בְּדַמְעוֹת וְנִזְלָת

רְצוּ מְרוּטֵי שַׁעַר, מְשׁוֹרְרִינוּ:

"אֵיךְ לְשׁוֹרֵר בְּשִׁתִּים כְּאֵלָה

גַּם רָגַשׁ,

וְגַם נַעֲרָה,

וְעַלִּי פְּרִיחוֹתֵינוּ?"

וְאַחֲרֵיהֶם רָצִים
אֶלֶף בְּנֵי הַקֶּרֶת
סְטוּדֵנְטִים,
וְשִׁרְמוּטוֹת,
וְהַפְּחָחִים.

רְבוּתִי!

מִיד תִּפְסְקִינוּ!

אֶת כָּל הַשְּׁנֵרֶרֶת!

אֵל תַּעֲזוּ לְקַבֵּץ עַל פִּתְחֵים.

לָנוּ עִם כָּל הַ

כַּח הָעֵצוּם,

לֹא לְהַקְשִׁיב, לְהַשְׁמִיד

אֶת

הַדְּבוּקִים כְּמוֹ חוֹבֶרֶת פְּרָסוּם

לְכָל מִטָּה זֹגִית.

מֵהֶם נִבְקָשׁ בַּתְּחִנָּה:

"הַצִּילוּנוּ!"

נִדְרַשׁ הַמְּנוֹן אוֹ

מְזֻמּוֹר קָהֵל?!

אָנוּ יוֹצְרֵי הַמְּנוֹנוֹת בְּעֶצְמָנוּ –

בְּסִדְנָא אוֹ בְּשֵׁאוֹן הַמַּפְעֵל.

מֵה לִי וּלְפֹאֲוֹסְטוֹס?

בְּמוֹפֵעַ זְקוּקִין

גּוֹלֵשׁ לוֹ עִם מְפִיסְטוֹפֶלְס בְּרָקִיעַ הַפְּרָקֵטִי.

מִסְמֵר –

שְׁתָּקוּעַ בְּתוֹךְ מַגְפֵּי

אֵיוֹם יוֹתֵר מְסִיוֹטִיו שֶׁל גֶּתֶה!

אֲנִי,

שְׁמֵלָה שְׁלִי

מְרוּהָ אֶת הַנֶּפֶשׁ.

שְׁזָהֵב שְׁפֹתוֹתֵי

אֶת הַגּוּף מַחֲסֵן

אומר לכם:

באבֶּקֶן וְעֲרוּרֵי וְחֵי יֵשׁ

יותר עֶרֶךְ מִכָּל מַה שֶּׁעֲשִׂיתִי וְאֶעֱשֶׂה.

הִנֵּה הוּא!

מִתְנַבֵּא מוֹלְכֶם

בְּמֵלֶא הַגֶּרוֹן

נְבִיא מַעֲכָשׁוֹ! הַזֵּרְטוּסְטֵרָה שֶׁל יָמֵינוּ!

אָנוּ,

שֶׁפָּנִינוּ נִרְאוֹת כְּמוֹ מִזְרוֹן,

כְּמוֹ נִבְרָשֶׁת תְּלוּיֹת שִׁפְתוֹתֵינוּ,

אֲנַחְנוּ,

הַכְּלוּאִים לְלֹא זְכוּת יְצִיאָה

בְּעִיר שֶׁבָּה זָהָב וְזֶהְמָה זָוָגוֹ צָרַעַת –

צָחָרִים יוֹתֵר מִכַּחֲלוּלֵי וְנִצְיָה,

שְׁטוּפֵת הַיָּם וְהַשְּׂמֻשׁוֹת גַּם יָחַד.

"צִלְבוּ,

צִלְבוּ אוֹתוֹ!"

וְלִי

כָּל אָדָם

וּדְאִי גַם כָּל אֱלֹה

שֶׁמַּעֲלִיבִים אוֹתִי – הֵם אֶהוּבִי.

רְאִיתֶם אֵיךְ כָּלֵב

אֶת יָד מַעֲנִיו מִלֶּקֶק בְּחִדּוֹהּ?!

אֲנִי,

שֶׁנֶּצְחָקִיתִי בְּפִי בְּנֵי הַדּוֹר הַזֶּה

כְּמוֹ בְּדִיחָה

אֶרְכֶּה וּבִלְתִּי נְאוֹתָהּ,

בְּבוֹאָהּ שֶׁל הַבָּאָה מִתּוֹךְ הַר הַזֶּמֶן, חוּזָה.

אִף אֶחָד לֹא יִכּוֹל לִרְאוֹתָהּ.

אִז מַה שָּׁאִין

לְהוֹמְרוֹסִים לְמִיָּנִיָּהֶם

אֲנָשִׁים כְּמוֹנוֹ,

עִם אֲבַעְבוּעוֹת.

יִוְדַע

אֲנִי, שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ תִּדְהָה

אֶל מוֹל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַמְּזֻהָבוֹת.

רַק הַשְּׂרִירִים עוֹבְדִים – לֹא הַתְּפִלוֹת

לְמַה שָּׁאֵנוּ נִשְׁקָע בְּתַחֲנוּנִים?

כָּל

אֶחָד

בָּנוּ מִחֲזִיק בִּידוֹ

אֶת צִיר הַמָּנוּעַ הָעוֹלָמִי!

בְּפִטְרוֹגֶרֶד, בְּמוֹסְקָבָה אוֹ כָּל עִיר אַחֶרֶת

הַגְּלֻגְלֵתָא עוֹלָה – אֶל קֶהֱל בְּשׁוּפְטוֹ

וְאִף לֹא אֶחָד לֹא הָיָה

סוֹתֵם אֶת

פִּי מִלְצָעֶק

שָׁם

בְּמָקוֹם בּוֹ הָעֵין נִקְטַעַת

עֲטוּרַת הַפִּיכּוֹת כְּקוֹצִים

שְׁבִיר

בָּאָה דוֹהֶרֶת שְׁנֵת אֶלֶף תְּשַׁע־מֵאוֹת

וְ

שֵׁשׁ

עֲשָׂרָה.

אֲנִי מִבְּשָׂרָה – לָזֶה הַשֶּׁבֶט;

כִּי בְּכָל כָּאֵב,

בְּכָל יָגוֹן וּבְכָל דְּמַעַמַּת

אֲנִי אֶת עֲצָמִי צוֹלֵב.

אֵין עוֹד מַחֲלָה. בְּתוֹךְ הָרֹאשׁ

בְּעֶרְתִּי נִפְשׁ, כָּל רֶךְ אִידִילִי.

זֶה מְסַבֵּךְ מִלְכָּבֶשׁ

כְּמָה וְכְמָה בְּסִטְלִיּוֹת.

כְּשֶׁתְּבוֹא

גְּאֻלְתְּכֶם

בתפים ומצלותים
ובקולות מרידה תעלו
לרגל –
נשמתי אשליך
וארמס,
שבעתים! –
ואמסר מדממת לכם, כדגל.

3

ולמה כל זה?
מנין זה בא?
איך אל אור השמחה חה חה.
משתלח אגרוף?
צצה
ועטפה את הראש מחשבה אחת –
בית משגעים קרוב.

כמו
בטבע צוללת
קופצים מלחים
אל פתחי האורור בשביל שלוק –
מבעד לעינו
הצרוחה עד קרעים
בא בפריצה בורליוק.
עד דם הוא דמעם לו את העפעפים
זחל.
נעמד.
קרוב.
ובעדינות מפתיעה במרבה לחיים,
בא ואמר
זה טוב.
וזה טוב שמסתרת הנפש
מכלם במעיל הצהב!
וזה טוב

מול גרדום, לצוח מן הרפש:
"שתו כבר!
רק קקאו ואן גוטן זה טוב!
את הרגע הזה
הרועש כזקוק,
החצוף
לא מחליף בשום דבר
לא מחלי...
ומתוך עננת הסיגר
ומעל לבקבוק – הפרצוף
של אדון סוריאנין המחליא.
איך מעז אתה המקרקר כאפרוח
לכנות עצמך משורר כיום?
היום
מכרחים
למח
של כל העולם לדפק לום!

ואתם,
הטורדים בהרהור הנצחי –
"ואיך זה מרשים לו?"
תראו איך מתבדר
בכפר
אנכי!
סרסורן של כל השרלילות.
מכם
הלחים מערגה מתנשמת
אל מאות של
שנים, רק דמעה נשתפכה.
אפרש לי
אקח תשמש
ואתקע כמשקף בעיני הפקוחה לרוחה.
כך מלבש במירע האפנה
אלך בתביל
רותח ומואר בה

וּלְפָנַי
נְפֹלְיוֹן עַל שְׁרָשֶׁרֶת תְּמִיד יִתְרוֹצֵץ,
עַל אֲרֵבַע.
כָּל הָאָרֶץ כְּאִשָּׁה תִשָּׁכַב
תִּזְוַע בְּבִשְׁרֶיהָ, כָּלָה רוּצָה;
כָּל דָּבָר יִחְיֶה
וּבְשִׁפְתוֹתָיו
יִשְׁרָב לֹו
צָה צָה צָה צָה צָה.
הוֹפִי!
שָׁמַיִם
וְיִתֵּר הָעֻנִּינֹת שָׁם,
הַקִּימוּ לְמַעַלָּה אֲנִדְרָלְמוֹסִיָּה מַחֲלֻטָּת
כְּאִלּוּ כָּל הַפּוֹעֲלִים הַלְּבָנִים כָּלָם –
יֵצְאוּ בְשִׁבְתָּהּ זְעוּמָה וְרוּטָטָת.
רַעַם זוֹעֵף מִן הָעֵב הַגִּיחַ
קָנַח אָפוּ מִהֶסְמָרֶק בְּנִחִירָיו
רָקִיעַ נֶרְעַד וּלְרָגַע הוֹפִיעַ
קָלַסְתִּיר פְּרָצוּפוֹ שֶׁל פּוֹן בִּיסְמָרֶק עָלָיו.
וּמִיִּשְׁהוּ
בַּעֲנָנָה הַנִּפְתָּלֹת
אֶל בֵּית קָפָה יָדוֹ שָׁלַח.
נִדְמָה כְּעֵדִין
וְנָשִׁי קָצַת, נִדְמָה לִי
נִדְמָה כְּקָנָה שֶׁל תּוֹתַח.
דְּמִינָתָם חֲמָה
בְּרֻכּוֹת מְלֻטָּפֹת אֶת
לָחִיו שֶׁל בֵּית הַקָּפָה?
זוֹ הַפְּגָנָה שֶׁל מוֹרְדִים מִתְרַסָּסֶת.
חֹזֵר גִּנְרֵל גְּלִיפָה!
שִׁלְפוֹ תִּידִים מְכִיסִיכָם
קָחוּ אֶבֶן, סָכִין אוֹ פִּצְצָה
וְאִם אֵין יָדִים לָהּ – תִּלְחֶם
בְּמִצָּח, אִם כֵּכָה יֵצֵא.

אֲזוּ קוֹמוּ, מְרַעְבִים שְׁלִי
כְּנוּעִים
וּמְרִירִים
בְּסָחִי זֶהְמָה נִמְקִים.
לְקוֹם!
וַיְמִי הַחֹל הָאֶפְרוֹרִיִּים
בְּדָם יִצְבְּעוּ כְּחָגִים.
יוֹנְפוֹ סְכִינִים וְהָאָרֶץ תִּזְכֹּר אֶת
מִי לְהַשְׁפִּיל הִיא נִסְתָּה.
הָאָרֶץ
שֶׁהִשְׁתַּמְנְנָה כְּזֻנָּת
שְׁרוּט־שִׁילָד נוֹתֵן חֲסוּתָהּ.
וּכְדִי שְׁדָגְלִים, כְּכָל חַג מְקַבֵּל
יִתְחִילוּ מֵהָד כָּל הַיָּרִי לְרֻטֹּט
הִרִימוּ אֶל עַל, עֲמוּדֵי הַחֲשֵׁמֶל
גּוֹפּוֹת סוּחָרִים שׁוֹתֵתוֹת.
וְהַתְּקַלְלָתִי
וְהַתְּפַלְלָתִי
יִזַּע
וְדָם נִשְׁפָּכוּ עַד פְּקִיעָה.
אֲדַמְדָּמָה כְּמִרְסִלִּיזָה
גּוֹעָה, בְּעֻיִת הַשְׁקִיעָה.
זֶה כְּבֵר הַטְּרוּף.
שׁוּם דְּבָר לֹא יִקְרָה.
הַלִּילָה יָבוֹא
וַיִּגָּס
וַיֹּאכֵל.
רוֹאִים?
הַמְּרוֹם שׁוֹב זֹרָה,
כְּאִישׁ קְרִיּוֹת, כּוֹכְבָיו בְּחָלָל.
הוּא בָּא.
הַרִים אֶת הַתַּחַת
וְעַל הָעִיר הַתִּישָׁב.

לילה – שעין כבר לא מפלחת
שחר הוא כאזף.
בבתי מרוח, מתקפד בצד,
שופך את ייני על נפשי, על מפות,
לפתע
ראיתי – בי מבט
אם המשיח נועצת כחד.
על מי שופכת את את כל הזהר
הסטנדרטי הזה?
על ערב רב של שכורים ברבאק?
הנה תראי
על פני בנג החוזה
הם שוב בוחרים את בר אבא!
ואולי בכונה
בעסת אנוש – פני
לא שונות הן עד כדי כך
פני שלי
שאולי
יפּיפּיתי,
מכל בניהן שלך
תני נא
להם – לקרושים בגיל
המות המהיר, קצת זמן.
לילדים תני זמן להבשיל,
בנים לאבות.
בנות – לנושאות הריון.
ולנולדים תני להתכסות
בשיבת אמגושי מדי
ויבואו הם
ויתנו שמות
לילדים על פי שמות שירי.
את כל ההלל למכונה ולאנגליה,
אני המזמר והשור.

ואולי אנכי בתוך כל האונגליון
השליח השלשה עשר.

כשקולי גונח
בקצב חפשי
שעה שעה
כל השבוע
אולי את נוריות נפשי
מרחרח עכשו ישוע.

4

מריה! מריה! מריה!
פתחי, מריה!
איני מסגל ברחוב יותר!
את
רוצה כבר לראות איך יפלו פני
ואני שנטעמתי
בכל,
אגיע,
אלחש בכל חסר שני
שהיום אני
"כן, בגדול"
מריה!
הנה –
כבר התחלתי להשתגר.
ברחובות
אנשים יחפרו בשמן זפקיהם מחלה
ובעינים
טרוטות משנות דור ארכות של הצצת
יצחקקו כדרךם
שבפי קמלה
פת אהבת האתמול

הנה שוב –
מבצבצת.

על מדרכות מרר גשם,
בין שלוליות צולח
שוב לזקק את הפצע, גוית הרחוב הלחה.
על עפעפיו ששבו –
כן! –

עפעפי נטיפי הקרח
בכי פורץ –
כן! –
מעינים כלות של צנרת הגג הדלוחה.

פיו של הגשם מצץ ורקק הולכי רגל,
בכרכרות נצצו משמני כל אתלט ואתלט
האנשים באכלם התבקעו
שמנם הזדלף אגל, אגל,
והזדרם כנהר על אבני המרצפת
יחד עם בשר לחמניה
ולעסת אומלט.

מריה!
איך דוחסים אל אונם התפוחה משמן
מלת שקט?

שָׁרָה,
נדבות מקבצת
צפור,
רעבה באונה.
אני בן אדם, מריה.
פשוט.
שנורק אל היד המלכלכת של רבע חולה
שחפת.

מריה, תרצי כזה?
פנימה, מריה!
אחנק בעוית אצבעות את גרוגרת פעמונה.

מריה!
נטרף מרעה הרחובות.
פצעי מחנק על צואר הרבע.

פתחי!
כואב!
הנה תקועות
בתוך עיני סכות הכובע!

הכניסה.

מתק!
אל פחד,

שעל ערפי כרסן תלויה לה
כל ערמת הנקבות הלחה כאביב בהרים,
דרך חיי כף אסחב
מיליון אהבות טהורות לאלה.
ומיליון מיליוני אהבונים קטנטנים וטמאים.
אל פחד

מכף
שבגידיה שוב תשלני
לדבק אל אלפי קלסתרם של נאות
"אוהבות את מיקובסקי"
והרי זו שושלת
מלכות שעלו על לבו של חולה נפשות.

קרבי, מריה!
במערמיה,
או במלא בושתי אלי!
את חן שפתותיך מסרי נא כפרי לי.
הלב ואני לא חיינו אף פעם עד מאי.
וכל החיים רק
מאות של אפרילים.

מריה!

סונטות ישיר המשוּרר לטיאָנאַה,
וַאֲנִי,
שְׁעָשׂוּי רַק
בְּשׁוּר אָדָם,
אַךְ אֶת גּוֹפֶךְ אֲבִיקָשׁ
כְּבִיקָשׁ
פְּרִבּוּס־לְבִים "אַנָּה
לֶחֶם חֲקֵנוּ תִּנְנוּ הַיּוֹם".
מְרִיָּה, תִּנִּי!
מְרִיָּה!
אֶת שְׁמֶךָ
לְשִׁכַּח אֲנִי פוֹחַד
כְּמוֹ מְשׁוּרָר בְּפִחְדִּי
לְשִׁכַּח
מֶלֶךְ כְּלִשְׁהִי, עֲצוּמָה כְּאַלּוֹהִי,
שְׁהוּא בְּעֲצָמוֹ חֵבֵר.
אַךְ אֶת גּוֹפֶךָ
לְנִצָּח אֲשֶׁמֹר וְאַהֲבָה.
כְּחִיל
שְׁצַבְאֹת הַשְּׁחִיתוּהוּ
בְּלִי בֵּית
בְּלִי כְלוּם
עַל רָגְלוֹ הַבּוֹדְדֵת שׁוֹמֵר.
מְרִיָּה,
לֹא בָּא לָךְ?
לֹא בָּא לָךְ!
הָא!

לְסַחֵב
כְּמוֹ שְׁכָלָב
חֲבּוּל וּפְגוּעַ
רָגְלוֹ
אֶל מְלוֹנָתוֹ סוּחֵב.
דָּם הֵלֵב יְרוֹנֵן מִדְּרָכוֹת.
כְּאַבְקָה יִתְגּוֹלֵל עַל הַשְּׂבִיל.
כְּבֵת הוֹרְדוֹס הַשְּׁמֶשׁ, עוֹד אֵלַי תִּרְקַד
סָבִיב הָאָרֶץ –
רֹאשׁוֹ שֶׁל
יּוֹחָנָן הַמַּטְבִּיל.
וּכְשִׁשְׁנוֹתֵי יִתְרָקְדוּ עַד כְּלוֹת
מִלִּיּוֹן טְפוֹת דָּם לִבִּי
יִהְיוּ כְּמַפָּה וְהַעֲקֵבוּת
יּוֹבִילוּ אֶל בֵּית אָבִי.
אַזְחֵל
מְלַכְךָ מְלִינוֹת בְּתַעֲלוֹת,
פָּנִים אֶל מוֹל פָּנִים
אַתְּכּוֹפֶף,
וְאַלְחֵשׁ לוֹ בְּשִׁקְטֵ בְּאֶזֶן
– תִּקְשִׁיב לִי, אֲדוֹן אֱלֹהִים!
אֵיךְ לֹא נִמְאַסְךָ
כָּל יוֹם אֲמֵן סֶלָה
לְטַבֵּל זֹוג עֵינַיִם תְּפּוּחוֹת בְּסַעֲרָה?
יּוֹדַע מָה, בּוֹא
נַעֲשֶׂה קְרוּסְלָה
מִעֵץ דַּעַת הַטּוֹב וְהָרַע.
וְאַתָּה תִּשְׁכֵּן כָּל אֲרוֹן, כָּל יָכוֹל
וְהַיְינוֹת שְׁנַעֲרֶךָ עַל הַשְּׁלָחַן
כְּדִי שִׁירְצָה לְפָנָיו בְּמַחּוֹל
פְּטָרוֹס הַשְּׁלִיחַ הַמֶּאֱבָן.
לְעֵדֵן נַחְזִיר אֶת כָּל הַחוּצָקוֹת

שׁוֹב אֲגַרֵּר
חֲשׂוֹךְ וְכוֹנֵעַ
לְבִי בְיָדִי
מְדַמְעוֹת מְטַפֵּטֵף,

תְּצוּהָ –

וּכְבֹּר הַלֵּלָהּ

מְכַל כָּכָר אֶת הַשְּׁאֵפוֹת הַכִּי שְׁוֹת

תִּכְפֹּר אֶקְפִּיץ לָהּ.

יֵאלֶלֶהָ?

לֹא יֵאלֶלֶהָ?

עֲדִין מְכוּץ גְבוּתִיךָ?

בְּזַעַם עֲטוּר שִׁיבָה

חֹשֵׁב אֶתָּה –

הַמְכָּנָה

זֶה מֵאֲחוּרֶיךָ

יֹדַע מָה זֹאת אֶהְבֶּה?

מִלֵּאָה גַם אֲנִי הֵייתִי,

הַבִּטְתִּי לְמִטָּה כְּמוֹ גְּדִי מִסְכָּר.

אָךְ אֶת דּוֹרוֹנִי מִצִּיתִי

לִיתֵת לְסוֹסוֹת הַכָּפָר.

כֹּל יָכוֹל, אִם הַמִּצָּאת יָדַיִם לְכֹל,

וְגַם

רֹאשׁ וְאֵת גִּיד הַנִּשָּׂה

אֲזִי לָמָּה לֹא הַמִּצָּאת

שִׁיְהִיָּה בְּלִי לְסִבֵּל

לְנִשְׁקָה, לְנִשְׁקָה, לְנִשְׁקָה?

חֲשַׁבְתִּי – אֶתָּה אֵל אוֹמְנִיפּוֹטֵטְנִי

אֶתָּה דֶּרֶג זֵין, אֵלּוֹן פִּצְפוֹנִי

הִנֵּה מִדֵּשׁ הַמִּגָּף

כָּכָר הוֹצֵאתִי

אֶת הַנוֹצֶצֶת שְׁבַסְכִּינִים.

הִי מִפְרִיִּסִי כְּנָפִים!

חֵיל וְרַעְדָּה!

רִטְטוּ בְּפִלּוּמֵתְכֶם וְשִׁיְהִיָּה כָּכָר הַס כָּאֵן!

אוֹתָהּ, הַסְפּוּג רֵיחַ קִטְרֶת אֶפְתָּח בְּפִלְדָּה

מִכָּאֵן וְעַד אֶלְסָקָה!

הַכְּנִיסוּ!

אֶתֶם לֹא תַעֲצְרוּ אוֹתִי!

שָׁקָר,

אוּ צֶדֶק לִי,

אֲיִנִּי מִסְגֵּל לְהִרְגִיעַ.

הַבִּיטוּ –

לְמַעַלָּה – כָּל הַכּוֹכָבִים

נִעְרְפוּ וְדָמָם הִרְקִיעַ!

הִי שָׁמַ

מִיָּם!

לְפֶשֶׁט קֶסֶקְטִים!

אֲנִי בָּא!

מִתְחַבְּאִים.

נִרְדָּם הַיָּקוּם

וּמִזִּז קֶצֶת בְּשָׁקֶט

אֲזוּנוֹ הַזְרוּעָה קִרְצִיּוֹת כּוֹכָבִים.